

Suprapubische katheter

— inbrengen en verzorgen van

Wat is een suprapubische katheter

In overleg met uw arts is besloten bij u een suprapubische katheter in te brengen. Dit is een dunne slang die via een klein sneetje in de buikwand, net boven het schaambeentje, in uw blaas zit. Aan de katheter in de blaas zit een ballonnetje met 10 ml water. Hierdoor blijft de katheter in de blaas zitten. De urine loopt via de katheter naar een opvangzak buiten het lichaam.

Hoe gaat het inbrengen van een suprapubische katheter

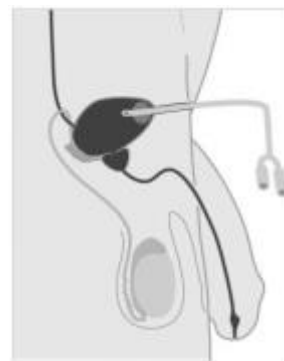
Het inbrengen van de suprapubische katheter gebeurt meestal op de polikliniek urologie. Het inbrengen gebeurt onder plaatselijke verdoving.

Welke voorbereiding is nodig

- Voor het inbrengen van de suprapubische katheter mag u gewoon eten en drinken.
- Gebruikt u bloed verdunnende medicijnen? Deze medicijnen moeten voor het inbrengen gestopt worden. Overleg met uw uroloog hoeveel dagen van tevoren u hiermee stopt.
- Wij adviseren u iemand mee te nemen voor begeleiding en vervoer naar huis.

Het inbrengen van de suprapubische katheter

- Eerst wordt een katheter via de plasbuis in de blaas gebracht (blaaskatheter).
- Via deze katheter wordt de blaas gevuld met steriel water.
- Met een injectie wordt de huid verdoofd.
- De arts maakt in de huid een sneetje. Dan wordt met een dikkere naald de blaas aangeprikt. Dit kan pijnlijk zijn.
- Door een hol buisje wordt de suprapubische katheter ingebracht. Het ballonnetje aan de katheter wordt gevuld. Zo blijft de katheter op zijn plaats.
- Het holle buisje wordt verwijderd. En de katheter aangesloten op een opvangzak of een kraantje.
- De opvangzak kan met speciaal elastiek of een beenzakhouders aan het been vastgemaakt worden
- Het inbrengen van de suprapubische katheter duurt ongeveer 15 minuten.

Suprapubische katheter

Na het inbrengen van een suprapubische katheter

- Na het inbrengen kunt u weer naar huis.
- U kunt wat bloed in de urine hebben. Dit is niet ernstig en verdwijnt meestal vanzelf.
- De insteekopening kan nog wat nabloeden. Dit is niet erg. De katheter moet wel afgedekt worden met een droog gaasje totdat het wondje geen vocht meer afgeeft. Daarna hoeft er niets meer rond de katheter.
- Neem contact op met het ziekenhuis als u veel buikpijn krijgt of koorts krijgt hoger dan 38.5°C.

Het verwisselen van de katheter

Elke 6 tot 12 weken moet de katheter verwisseld worden. Dit wordt de eerste keer gedaan op de polikliniek urologie. Daarna kan de wijkverpleegkundige of uw huisarts het doen.

Hoe verzorgt u de katheter

- Was altijd goed uw handen zowel voor als na het verzorgen van de katheter. Ook bij het loskoppelen of vervangen van de opvangzak wast u uw handen voor en na de handeling.
- Was elke dag de huid rondom de suprapubische katheter met water. U kunt de insteekopening ook onder de douche schoonmaken en daarna droogdeppen met een schone handdoek. Gebruik geen talkpoeder of (jodium)zalf rondom de insteekopening
- Zorg altijd dat de urine goed uit de blaas kan weglopen. Let hierbij op dat:
  - U de opvangzak regelmatig leegt in het toilet.
  - De opvangzak lager hangt dan de blaas als u loopt, zit of ligt.
  - U dagelijks minimaal twee liter drinkt.
  - De afvoerslang van de katheter niet strakgetrokken is.
- U loszittende kleding draagt. Zo zorgt u ervoor dat de katheter niet wordt afgeklemd en de urine goed uit de blaas kan weglopen.
- Er geen knik zit in de katheterslang.
- Plak de katheter met een pleister op de buik.
- Met een suprapubische katheter kunt u gewoon douchen.
- Een suprapubische katheter hoeft geen handicap te zijn als u seks heeft. Zorg er wel voor dat de katheter niet losraakt.

Hoe komt u aan de materialen

U krijgt een startpakket om de suprapubische katheter te verzorgen mee naar huis. De naam en telefoonnummer van de medisch speciaalzaak staat op het startpakket. Heeft u materialen nodig, dan kunt u uw bestelling telefonisch doorgeven aan de medisch speciaalzaak. In het startpakket zit een formulier waarop staat welke materialen in de doos zitten met de bestelnummers. Zo kunt u gemakkelijk zien om welke materialen het gaat.

Bestellingen die op werkdagen voor 14.00 uur zijn doorgebeld, worden de volgende dag via de post thuisbezorgd. De medisch speciaalzaak declareert de kosten voor het startpakket rechtstreeks bij uw zorgverzekering.

Hoe gebruikt u de katheter met de opvangzakken

Er zijn 2 soorten opvangzakken.

De dagzak

Dit is een kleine zak voor overdag. Dit wordt ook wel de legbag = been zak genoemd. De katheter is gekoppeld aan een urine opvangzak. Elke keer dat de katheter losgemaakt wordt van de opvangzak bestaat de kans dat er bacteriën in het systeem terecht komen. Maak daarom zo weinig mogelijk de katheter los van de opvangzak. Gebruik elke 5 tot 7 dagen een schone dagzak.

De nachtzak

Dit is een grote zak voor de nacht. Dit wordt ook wel de bedbag = bedzak genoemd. De nachtzak heeft een lange verbindingsslang. Die slang koppelt u aan de onderkant van de dagzak, waarna u de dagzak openzet. De urine kan dan via de dagzak in de nachtzak lopen. De opvangzak kunt u in een rekje aan uw bed hangen. De volgende ochtend maakt u de nachtzak weer los van de dagzak en zet het kraantje van de dagzak dicht. U spoelt de nachtzak door met lauwwarm water. De nachtzak bewaart u op een koele droge plek, dus niet in de badkamer. De nachtzak gebruikt u 5 nachten. Daarna gooit u deze weg en pakt u een nieuwe nachtzak.

Legen van de dag- of de nachtzak

Om de opvangzakken te legen, opent u het kraantje aan de onderkant van de zak. U laat de urine in het toilet lopen. U hoeft hierbij de zak niet los te koppelen van de katheter. Is een opvangzak beschadigd, of loopt deze moeilijk leeg of ruikt de zak onaangenaam, dan kunt u de zak eerder vervangen.

Een kraantje of flip/flow

Een kraantje of flip/flow wordt direct aangesloten op uw katheter. Hierdoor heeft u geen opvangzak, maar wordt de blaas als opvangzak gebruikt. Niet voor iedereen is een kraantje geschikt. Voor sommigen kan het zelfs gevaarlijk zijn. Als u denkt dat een kraantje een oplossing voor u is, bespreek dit dan met uw uroloog.

Hoe gebruikt u een kraantje of flip/flow

- U doet het kraantje op het uiteinde van de katheter.
- U drinkt voldoende, minimaal 2 liter per dag
- Na enige tijd voelt u aandrang om te plassen. U gaat naar het toilet. Draait het kraantje open en de blaas loopt leeg.
- Als u geen aandrang krijgt is het belangrijk iedere 3 tot 4 uur de blaas te legen.
- Als u ontlasting krijgt, maak dan ook het kraantje open om te voorkomen dat door de druk urine lekt langs de katheter.

- Elke dag maakt u de buitenkant van het kraantje schoon, door deze te spoelen met warm water.
- Elke week vervangt u het kraantje.
- De machtiging hiervoor kunt u vragen aan de uroloog of verpleegkundige.
- U kunt als u dat prettig vindt, in de nacht een opvangzak aan de katheter doen. Zet dan wel het kraantje of flip/flow open en de nachtzak aan de onderkant dicht.

Wat doet u als er geen urine in de opvangzak komt

Het meest voorkomende probleem is dat er geen urine in de opvangzak komt. Heeft u dit probleem, dan controleert u eerst zelf:

- Zitten er knikken in de katheterslang, waardoor de urine niet in de zak kan lopen?
- Hangt de opvangzak lager dan de blaas?
- Is de opvangzak goed aan het uiteinde van de katheter aangesloten?
- Heeft u voldoende gedronken?

Heeft u dit gecontroleerd en komt er geen urine in de opvangzak? Lees dan bij “Wanneer hulp invoeren” wat u moet doen.

Welke klachten komen het meeste voor bij een suprapubische katheter

- Blaasontsteking; De kans op het krijgen van blaasontsteking is groot. Het is daarom belangrijk dat er een goede doorstroming van urine is. Antibiotica zijn meestal niet nodig.
- Blaaskrampen; Nu en dan kunt u last hebben van blaaskrampen. Deze krampen kunnen lekken van urine veroorzaken langs de katheter. Uw uroloog kan eventueel medicijnen geven om de krampen te verminderen.
- Blaasirritatie; Dit komt meestal in het begin voor. Vaak verdwijnen de klachten na enkele dagen vanzelf.

Wanneer hulp invoeren?

- Als u 2 tot 3 uur geen urine in de opvangzak krijgt. U heeft wel alle punten gecontroleerd die staan onder “Wat doet u als er geen urine in de opvangzak komt”.
- Als u aanhoudend veel pijn heeft.
- Als u ineens bloed in de urine heeft en dit na veel drinken niet verdwijnt.
- Als uw urine troebel is, onprettig ruikt of u een brandend gevoel heeft en dit niet verdwijnt na veel drinken.
- Als u last heeft van aanhoudende urinelekkage langs de katheter.
- Als u koorts heeft (hoger dan 38.5°C) en koude rillingen in combinatie met troebele, sterk ruikende urine.

Alleen als u 2 tot 3 uur geen urine in de opvangzak krijgt is het belangrijk om direct contact op te nemen met het ziekenhuis. Telefoonnummer vindt u onder kopje :”Vragen en telefoonnummers”.

Voor meer informatie zie www.spaarnegasthuis.nl en dan doorklikken naar urologie.

Vragen en telefoonnummers

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie krijgt. Met deze informatie beslist u, samen met uw arts, of u het onderzoek laat doen. Heeft u na het gesprek met uw arts en na het lezen van de folder nog vragen, stel deze dan gerust. Schrijf uw vragen van tevoren op, zodat u niets vergeet.

Heeft u vragen, belt u dan op werkdagen naar de poli urologie (023) 224 0160.

Heeft u vragen of problemen na de behandeling belt u:

- Overdag met de poli urologie (023) 224 0160
- In de avond, nacht of in het weekend belt u het:
  - algemeen nummer van het ziekenhuis (023) 224 0000 of met de
  - afdeling spoedeisende hulp: Haarlem Zuid (023) 224 4880
Hoofddorp (023) 224 6880

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl